

WPROWADZENIE

Procesy rozwoju społecznego, gospodarczego i kulturowego dokonują się w określonych układach przestrzennych (lokalnych, regionalnych, krajowych, kontynentalnych, światowych), natomiast reguły rozwoju ekonomicznego mają charakter ogólny. W konsekwencji procesy rozwoju dokonujące się pod wpływem reguł ekonomicznych (mikro-, mezo-, makro-, megaekonomicznych) oddziałują w odmienny sposób na zróżnicowane uwarunkowania układów przestrzennych i różnicują ich poziom rozwoju¹.

Odzwierciedleniem tych procesów jest przestrzenne zróżnicowanie poziomu innowacyjności w układach regionalnych województwa dolnośląskiego (P. Brezdeń, W. Spallek). Duże znaczenie w tym zakresie należy także przypisać odpowiednio przygotowanym menedżerom, którzy w zasadniczym stopniu pobudzają rozwój sektorów kreatywnych (M. Męczyński). Szczególnie na obszarach wiejskich istotną rolę odgrywa tempo rozwoju działalności pozarolniczej, na co wskazują studia przeprowadzona na terenie województwa małopolskiego (M. Semczuk, R. Uliszak, K. Wiedermann). Procesy wdrażania innowacji są podstawowym czynnikiem podnoszenia jakości w poszczególnych sektorach gospodarki, w tym w sektorze gospodarki komunalnej (Z. Grzymała). Tempo i kierunek przemian układów przestrzennych w zasadniczym stopniu zależą od jakości elit, a szczególnie aktywności samorządu terytorialnego w budowaniu gospodarki opartej na wiedzy (A. Perska), które stawiają sobie za cel podnoszenie poziomu i jakości standardów życia ludności, co odbywa się m.in. przez zmiany w kanałach dystrybucji i strukturach handlu detalicznego (K. Kowalska). W działaniach tych ważne znaczenie ma stworzenie atrakcyjnych warunków dla odpowiednio przygotowanych osób, reprezentujących klasę kreatywną (J. Gałka, S. Dorocki).

W rozwoju innowacyjności istotne znaczenie ma także wdrażanie odpowiednich instrumentów prowadzących do pobudzania rozwoju układów przestrzennych, w tym regionalnych. Ważną rolę w tym zakresie odgrywają odpowiednio wykorzystane fundusze strukturalne (D. Murzyn) oraz fundusze Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka przeznaczone na rozwój sektora naukowego (P. Dawidko, A. Górka).

W procesie tym szczególnie istotne są jakość i poziom edukacji prowadzonej na wszystkich szczeblach kształcenia (M. Tracz), w tym w szkolnictwie wyższym, którego jakość umożliwi absolwentom aktywne włączanie się w struktury rynków pracy (D. Piróg).

¹ Z. Ziolo (2003). Przestrzeń geograficzna jako miejsce realizacji ładu przestrzennego. W: Z. Ziolo, T. Ślęzak (red.), Społeczno-gospodarcze i przyrodnicze aspekty ładu przestrzennego. *Biuletyn Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN*, 205.

Polecając uwadze czytelników kolejny tom „Prac Komisji Geografii Przemysłu Polskiego Towarzystwa Geograficznego”, zapraszamy do współpracy oraz oczekujemy na uwagi i sugestie mające na celu podnoszenie jakości kolejnych tomów czasopisma.

Zbigniew Ziolo,
Tomasz Rachwał